

<http://physicsweb.org/article/news/11/5/10>

2007/05/10

پیش‌گام - لیزر مرد

تُئدر می‌من [1] (سازنده‌ی اولین لیزری که کار کرد) ۵ مه در ۷۹ ساله‌گی مرد. تک خال او در 1960 آمد، که با تاباندن نور یک فلاش به یک تکه ی کوچک یاقوت تپ‌ها بی از نور هم دوس تولید شد. او در این کار چندین فیزیک‌پیشه از جمله چارلز تاؤنز [2] را پشت سر گذاشت. تاؤنز قبلاً میزر (لیزر - میکروموج، که پیش از لیزر آمد) را بار آورده بود. اما از کار می‌من به حد کافی تقدیر نشد و این تاؤنز بود که جایزه ی نیل [3] برد.

می‌من 11 ژوئیه‌ی 1927 در لُس آنجلس در کالیفرنیا به دن آمد. در کالج برا ی گذران زنده‌گی رادیو و وسایل الکتریکی ی دیگر تعمیر می‌کرد. بعد به نیرو ی دریایی رفت. در 1949 از دانش‌گاه کُلُرادو [4] لیسانس فیزیک مهندسی گرفت. بعد از دانش‌گاه سُن فرد [5] در کالیفرنیا فوق‌لیسانس مهندسی ی بر ق گرفت و سرانجام با راهنمایی ی ویلیس لمب [6] (که مدت کوتاه‌ی بعد جایزه ی نیل گرفت) دکتری فیزیک گرفت.

می‌من در 1955 دکتری گرفت، دو سال پس از آن که تاؤنز در دانش‌گاه کُلُمبیا [7] در نیویورک اولین میزر را ساخته بود. تاؤنز کوشید با هم‌کاری ی شوهرخواهرش آرتور شاولف [8] در آزمایش‌گاه‌ها ی یل [9] در نیوچرزوی مانسته ی اپتیکی ی میزر را بسازد. اما تاؤنز و شاولف بیشتر علاقه‌مند بودند لیزری برا ی مطالعات طیفسنجی بار آورند و به همین خاطر می‌خواستند لیزر پی‌وسته (و نه تپی) بسازند. به همین خاطر نمی‌توانستند یاقوت را به عنوان محیط فعال به کار ببرند.

تک خال می‌من وقتی آمد که او به آزمایش‌گاه‌ها ی پژوهشی ی هیوز [10] پی‌وست. هیوز یک شرکت هواپضا در کالیفرنیا بود که مالک ش یک میلیارد عجیب

به اسم - هاوارد هیوز [11] بود. کار - اولیه ی می - من در آن شرکت این بود که یک شکل - بسیار کوچک از میزرن - تأثیر بسازد. او یک میزرن - یاقوت ساخت که جرم - ش فقط 2 kg بود. بعد، 16 - مه ی 1960 توانست از یک میله ی یاقوت که در یک فلاش درون - یک استوانه ی آلمینیم جاسازی شده بود یک باریکه ی لیزر بگیرد. اول کوشیده بود با یک نورافکن - سینما به یاقوت نور بتاباند، ولی به پیشنهاد - دستیار - دانشجویش چارلز آساوا [12] فلاش - عکاسی را به کار برد.

می - من به دنبال - این نمایش مقاله آش را به فیزیکال روپیو لیترز (پی آرال) [13] فرستاد، اما سام گاؤدمیت [14] (که آن موقع ویراستار - این مجله بود) مقاله را رد کرد، براین اساس که این مقاله یک مورد - دیگر از یک رشته ی طولانی مقاله درباره ی میزرن است. می - من توانست شکل - خلاصه شده ای از مقاله آش را در نیچر [15] منتشر کند، اما تأثیر و همکاران - ش در آزمایش گاهها ی یل بودند که مقاله ای درباره ی لیزر یاقوت - خود - شان را در پی آرال منتشر کردند و مخترع - لیزر شناخته شدند. تأثیر در 1964 یک ی از برنده ها ی جایزه ی نیل در فیزیک شد و در 1960 هم همراه با آرتور شاولف یک امتیازنامه گرفت برای پیشنهاد - لیزر که دو سال قبل از آن ارائه شده بود.

حالا پیش گامی ی می - من را عموماً پذیرفته اند، اما او برای این پذیرش تلاش - زیاد ی کرد. (گردن گاؤلد [16] مخترع هم تلاش - زیاد ی کرد که نقش - ش در بارآوردن - لیزر شناخته شود). می - من کمتر از یک سال پس از تک خال - ش هیوز را ترک کرد و خود - ش یک شرکت - سازنده ی لیزر (شرکت - کراد [17]) تأسیس کرد. بعد کراد را به یونیون کارباید [18] فروخت و در 1976 به شرکت - هوافضا ی تی آر دبلیو [19] پی وست. می - من بعدها تقدیر - دیرهنگام ی برای بارآوری ی لیزر دریافت کرد، از جمله در 1984 جایزه ی ول夫 [20] گرفت و همان سال اسم - ش در تالار - مخترعان - ملی ی ایالات - متحده [21] ثبت شد.

[1] Theodore Maiman

[2] Charles Townes

[3] Nobel

[4] University of Colorado

[5] Stanford University

- [6] Willis Lamb
- [7] Columbia University
- [8] Arthur Schawlow
- [9] Bell Labs
- [10] Hughes Research Laboratories
- [11] Howard Hughes
- [12] Charles Asawa
- [13] Physical Review Letters (PRL)
- [14] Sam Goudsmit
- [15] Nature
- [16] Gordon Gould
- [17] Korad Corporation
- [18] Union Carbide
- [19] TRW
- [20] Wolf
- [21] US National Inventors Hall of Fame